

Patientstatistik 2013

Arbets- och miljömedicinska mottagningen

Författare:

Carolina Bigert
Alkistis Nalbanti
Natalja Balliu

Titel: Patientstatistik 2013, Arbets- och miljömedicinska mottagningen,
Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting

Författare: Carolina Bigert, Alkistis Nalbanti, Natalja Balliu

Rapport: 2014:03

ISBN: 978-91-982104-2-2

Centrum för arbets- och miljömedicin arbetar för att minska arbets- och miljörelaterad ohälsa genom att identifiera och förebygga olika risker i arbets- och omgivningsmiljön. Vi arbetar med patientutredningar och kartläggning av risker, informationsspridning, undervisning och forskning. Läs mer på webben: camm.sll.se

Innehåll

Inledning	4
Hur många patienter?	5
Vilka är orsakerna till remisserna?	6
Vem remitterade patienterna?	8
Vilka har deltagit i patientutredningarna?	9
Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?	10
Sammanfattning	10

Inledning

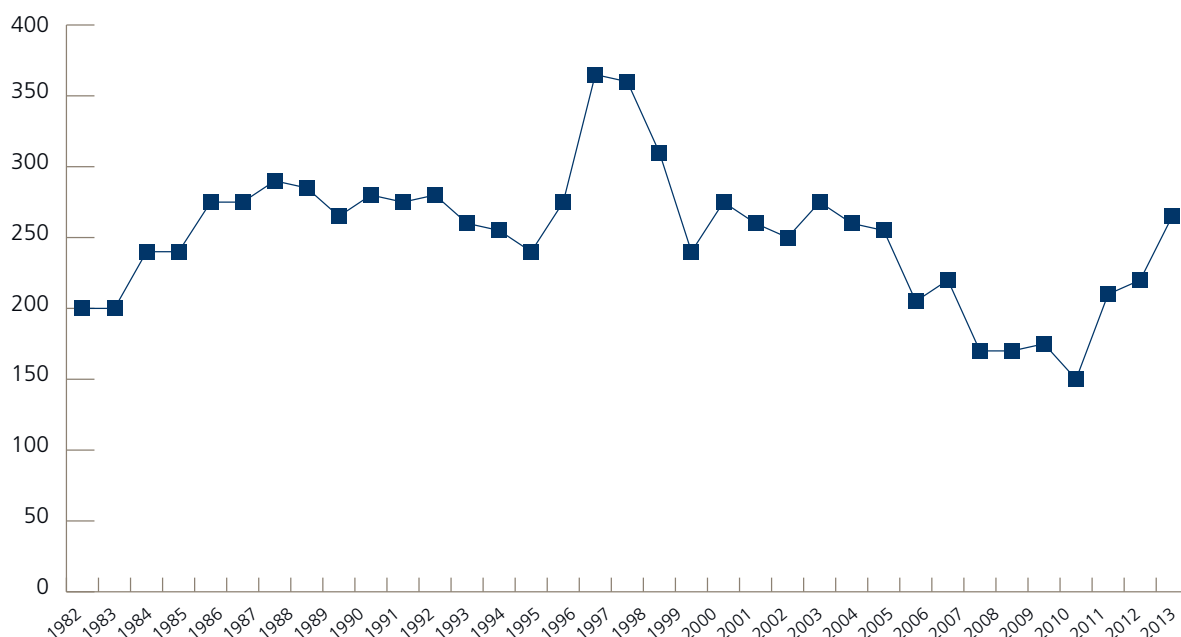
Här presenteras en sammanställning av verksamheten under 2013 vid den arbets- och miljömedicinska patientmottagningen vid Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting. Vid mottagningen utreds patienter med besvär som misstänks bero på arbets- eller omgivningsmiljön, efter remiss från läkare, Försäkringskassan eller AFA. Vi tar emot patienter från Stockholms län och Gotland. Vid mottagningen finns läkare, sjuksköterska, yrkeshygieniker, miljöhygieniker, ergonom, psykolog och kurator.

Syftet med sammanställningen är att få en överblick över verksamheten, följa förändringar i antal patienter, panoramata av orsaker till remittering, vilka som remitterar, och hur sambandet mellan sjukdomar och arbetet eller omgivningsmiljön bedöms.

Hur många patienter?

Under 2013 hade vi 269 nybesök hos läkare vid mottagningen (218 nybesök 2012). Ytterligare 25 utredningar genomfördes telefonbaserat (utan remiss) till gravida som undrat över risker i samband med arbetet eller omgivningsmiljön. Tidstrenden i antalet nybesök presenteras i figuren nedan:

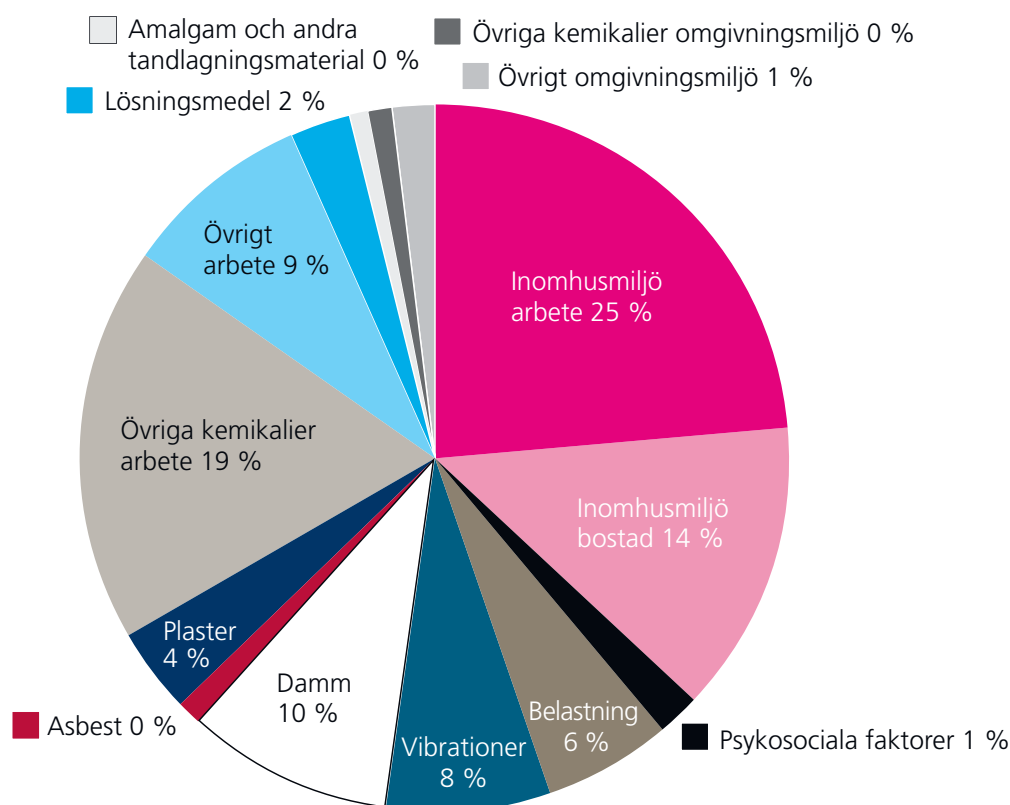
Antal nybesök per år, 1982 – 2013

I ett längre perspektiv ser vi ett ganska stabilt läge i antalet nybesök. Statistiken fram till och med 2007 avser enbart den Arbetsmedicinska mottagningen och från och med 2008 en sammanslagen Arbets- och miljömedicinsk mottagning. Yrkesmedicinska kliniken vid Huddinge sjukhus slogs samman med den i Solna 1997. Statistiken från och med 1998 avser därför hela länets nybesök medan den för perioden 1982-1997 enbart avser den norra länsdelen.

Vilka är orsakerna till remisserna?

Fördelningen av olika exponeringar bland dem som remitterades under 2013 framgår av följande diagram:

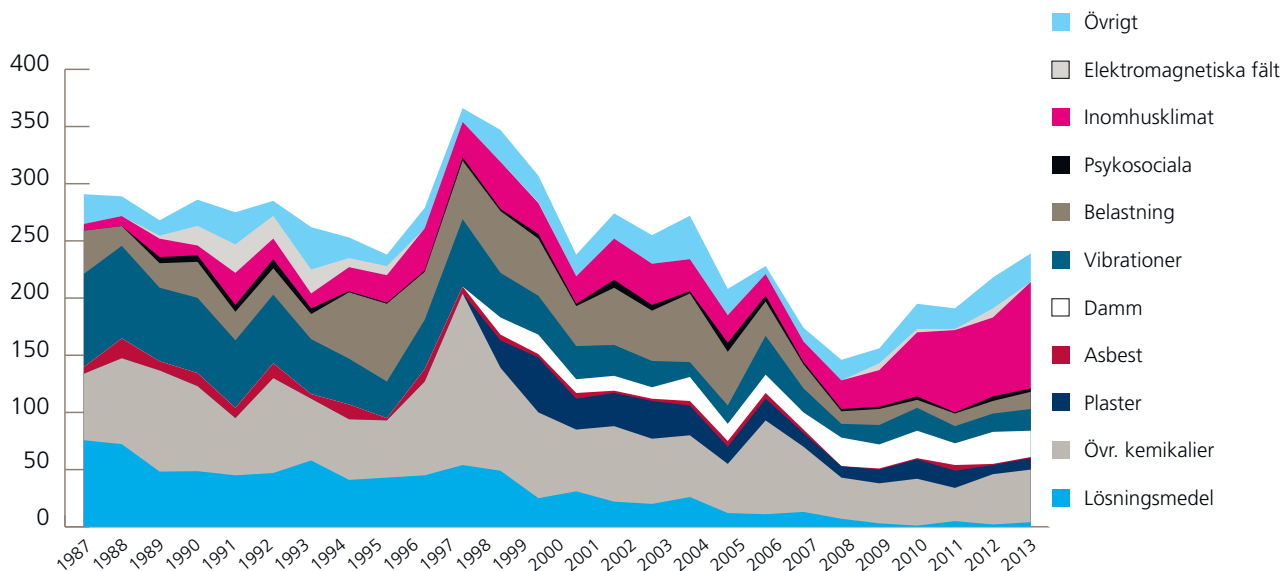

Frågeställningar kring inomhusmiljö dominerar fortfarande (totalt 39 procent 2013 jämfört med 31 procent 2012). Det är både utredningar kring exponering från dålig inomhusmiljön på arbetet och i bostäder som efterfrågas. Frågeställningar kring olika typer av kemikalier i arbetsmiljön är fortfarande en av de största grupperna (19 procent). Andelen remisser med frågeställningar kring exponering för damm, plaster, vibrationer och belastning ligger väsentligen oförändrat jämfört med föregående år (för damm 13 procent 2012, plaster 4 procent, vibrationer 7 procent och belastning 5 procent). Andelen remisser med frågor kring psykosociala faktorer är fortfarande låg, liksom för lösningsmedel. Vi hade endast en patient med frågeställning kring amalgam och andra tandlagningsmaterial, en om asbest och ingen med frågeställning elektromagnetiska fält (4 procent 2012).

Sedan 2009 redovisas "Amalgam och andra tandlagningsmaterial" separat. Tidigare ingick dessa i gruppen "Övrigt" (vid presentation av panoramat över tid nedan är dock amalgam fortfarande inkluderat i gruppen "Övrigt"). Före 1998 fanns en egen grupp för "Bildskärm" men nu ingår bildskärm i gruppen "Elektromagnetiska fält". Gruppen "Inomhusklimat" är numera uppdelad i "Inomhusmiljö arbete" och "Inomhusmiljö bostad" (men vid redovisning av förändringar i panoramat nedan är dessa två grupper hopslagna) och gruppen "Övrigt" är uppdelad i "Övrigt arbetsmiljö" respektive "Övrigt omgivningsmiljö" (även dessa två grupper är hopslagna vid redovisning av panoramat över tid).

Förändringar i panoramat jämfört med tidigare år framgår av följande diagram:

Exponeringsfaktorer bland patienter som remitterats 1987–2013

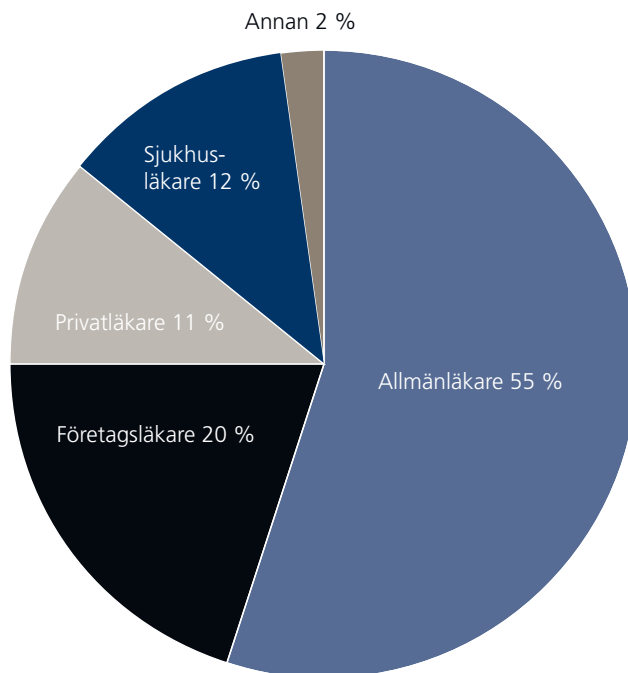

I ett längre tidsperspektiv ser vi en sjunkande trend avseende frågor kring exponering för organiska lösningsmedel, belastning och asbest samt en ökande andel frågor kring inomhusklimat.

Vem remitterade patienterna?

Fördelningen bland inremitterande läkare framgår av följande diagram:

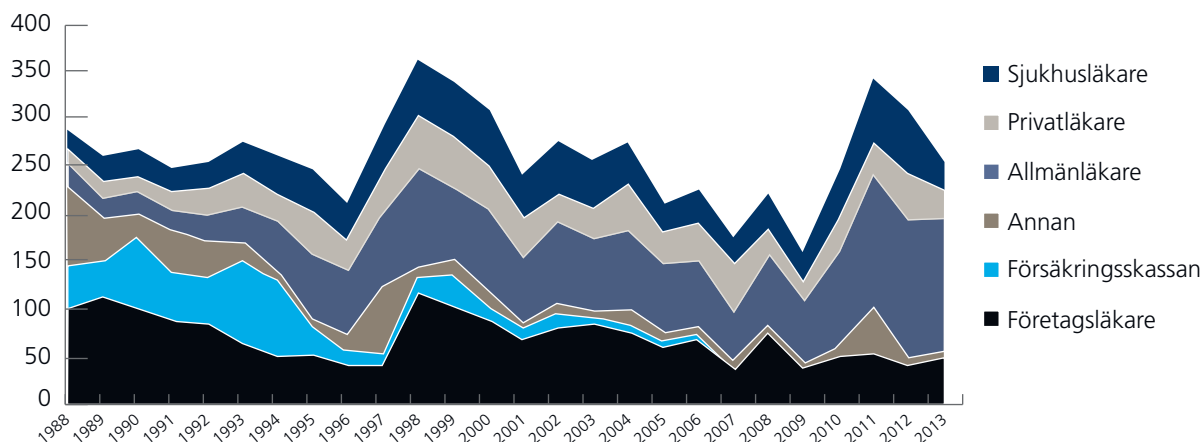
Inremitterande läkare 2013

Allmänläkare stod för den största andelen av remisserna vilket motsvarade 55 procent av remisserna (48 procent 2012), följt av företagsläkare, sjukhusläkare och privatläkare. Bland sjukhusläkare är det till stor del läkare vid lung- och allergikliniker som remitterar.

Tidstrender i vilka som remitterar framgår av följande diagram:

Inremitterande läkare 1988 – 2013

I ett längre tidsperspektiv ses att försäkringskassan inte längre remitterar patienter till mottagningen. Allmänläkarna har de senaste 3-4 åren stått för en ökande andel av remisserna medan företagshälsovården har en något minskande andel.

Vilka har deltagit i patientutredningarna?

Alla patienter har vid de 269 nybesöken träffat läkare. Av dessa var det 176 som direkt efter nybesöket hos läkare träffade yrkeshygieniker för exponeringsutredning avseende kemiska eller fysikaliska arbetsmiljöfaktorer (jämfört med 131 patienter 2012) och 43 utredningar föranledde arbetsplatsbesök (36 arbetsplatsbesök 2012). Det var 31 patienter som träffade miljöhygieniker för miljöhygienisk utredning (30 patienter 2012) och 34 hembesök gjordes under året (23 hembesök 2012). Det var 19 patienter som efter läkarbesöket träffade ergonom för belastningsergonomisk exponeringsutredning (11 patienter 2012) och ett arbetsplatsbesök gjordes (inget arbetsplatsbesök 2012). Psykologutredning eller bedömning gjordes för 17 patienter (29 patienter 2012) och psykolog har haft sammanlagt 118 återbesök under året inkluderande stöd, KBT-kontakter och arbetsskadeutredningar. Psykolog har även själv (utan föregående läkarbesök) träffat 7 patienter för utredning och kort intervention (MIINA) avseende exempelvis arbetsrelaterad stress (7 patienter även 2012). Kurator har haft 21 nybesök för bl.a. information om sjuk- och arbetsskedeförsäkringar samt fortsatt stöd (19 patienter 2012). I flertalet patientutredningar har vår mottagningssjuksköterska utfört blodprovstagning, lungfunktionsundersökning med spirometri och/eller exhalerat NO. Vid utredningar av arbetsmiljörisiker vid graviditet har yrkeshygienisk exponeringsutredning gjorts för 10 patienter (12 patienter 2012).

Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?

Vid utredningar som avslutades under 2013 (graviditetsutredningar ej inräknade) bedömdes sambandet mellan sjukdom och arbets- eller omgivningsmiljön som säkert eller sannolikt i 71 procent, mindre troligt eller säkert ej i 26 procent och som ej bedömbart i 3 procent av utredningarna, vilket motsvarar en något högre andel som bedömts ha säkert eller sannolikt samband jämfört med 2012 då motsvarande andel var 65 procent.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har antalet nybesök hos läkare ökat sedan 2012. Andelen remisser med frågeställningar kring inomhusmiljön på arbetsplatser och bostäder är fortsatt mycket hög och den största andelen stod inomhusmiljö på arbetsplatser för. Det är fortfarande vanligt med frågor kring exponering för kemikalier i arbetsmiljön. För exponering för damm, plaster, vibrationer och belastning finns en lite lägre men jämn tillströmning av remisser. Allmänläkarna är den alltmer dominerande gruppen av inremitterande läkare och företagsläkare är fortfarande den näst största gruppen.

